

KOMISIJAS LĒMUMS**(2012. gada 17. oktobris)****par valsts noteikumiem, par kuriem paziņojusi Zviedrijas Karaliste atbilstoši Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. panta 5. punktam attiecībā uz maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos***(izziņots ar dokumenta numuru C(2012) 7177)***(Autentisks ir tikai teksts zviedru valodā)****(Dokuments attiecas uz EEZ)**

(2012/719/ES)

EIROPAS KOMISIJA,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 114. panta 6. punktu,

tā kā:

I. FAKTI

- (1) Zviedrijas Karaliste 2011. gada 17. oktobrī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 114. panta 5. punktu paziņoja Komisijai par savu nodomu ieviest valsts noteikumus, lai fosforu saturošos mēslošanas līdzekļos mazinātu pieļaujamo kadmija saturu līdz maksimālajam līmenim 46 g kadmija uz tonnu fosfora (atbilst 20 mg Cd/kg P₂O₅). Ar šiem pasākumiem atkāptos no Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 13. oktobra Regulas (EK) Nr. 2003/2003 par mēslošanas līdzekļiem⁽¹⁾ un mazinātu maksimālo līmeni 100 g kadmija uz tonnu fosfora (atbilst 44 mg Cd/kg P₂O₅), kam Zviedrijas Karalistei jau ir piešķirta atkāpe.

1. LESD 114. panta 5. un 6. punkts

- (2) LESD 114. panta 5. un 6. punktā paredzēts:

“5. (...) ja pēc tam, kad Eiropas Parlaments un Padome, tikai Padome vai Komisija ir noteikusi saskaņošanas pasākumu, kāda dalībvalsts uzskata, ka tai jāievieš savi noteikumi, kas pamatojas uz jauniem zinātnes datiem vides vai darba vides aizsardzības jomā un ir saistīti ar īpašu problēmu, kas šai dalībvalstij radusies pēc saskaņošanas pasākuma paredzēšanas, tā dara Komisijai zināmus plānotos noteikumus, kā arī pamatojumu to ieviešanai.

6. Komisija sešos mēnešos pēc (...) minētās paziņošanas apstiprina vai noraida attiecīgos valsts noteikumus, iepriekš pārbaudot, vai tie nav patvaļīgas diskriminācijas līdzeklis vai slēpts ierobežojums tirdzniecībā starp dalībvalstīm un nerada šķēršļus iekšējā tirgus darbībai.

Ja šajā laikā Komisija lēmumu nav pieņēmusi, (...) 5. punktā minētos noteikumus uzskata par apstiprinātiem.

⁽¹⁾ OV L 304, 21.11.2003., 1. lpp.

Komisija var informēt attiecīgo dalībvalsti, ka šajā punktā minēto laiku var vēl pagarināt uz laiku līdz sešiem mēnešiem, ja to attaisno jautājuma sarežģītība un cilvēku veselība netiek apdraudēta.”

2. ES tiesību akti

- (3) Padomes 1975. gada 18. decembra Direktīvā 76/116/EEK par dalībvalstu tiesību aktu tuvināšanu attiecībā uz mēslojumiem⁽²⁾ ir noteiktas prasības, kurām mēslošanas līdzekļiem jāatbilst, lai tos laistu tirgū ar apzīmējumu “EK mēslošanas līdzeklis”.
- (4) Direktīvas 76/116/EEK I pielikumā ir noteikts tipa apzīmējums un tādas attiecīgās prasības, piemēram, attiecībā uz sastāvu, kurām katram mēslošanas līdzeklim jāatbilst, lai to varētu apzīmēt kā “EK mēslošanas līdzekli”. Šajā sarakstā iekļautie apzīmējumi ir sadalīti kategorijās atkarībā no primāro barības vielu satura, t. i., slāpekļa, fosfora un kālija.
- (5) Saskaņā ar Direktīvas 76/116/EEK 7. pantu⁽³⁾ dalībvalstis sastāva, identifikācijas, marķējuma vai iepakojuma dēļ nedrīkst aizliegt, ierobežot vai traucēt mēslošanas līdzekļu laišanu tirgū, ja tiem ir “EK mēslošanas līdzekļa” marķējums un ja tie atbilst direktīvas noteikumiem.
- (6) Ar Komisijas 2002. gada 24. maija Lēmumu 2002/399/EK par valsts noteikumiem, par kuriem paziņojusi Zviedrijas Karaliste atbilstoši EK līguma 95. panta 4. punktam attiecībā uz maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos⁽⁴⁾, tika piešķirta atkāpe no Direktīvas 76/116/EEK noteikumiem, apstiprinot Zviedrijas noteikumus, kas aizliedz Zviedrijas tirgū laist mēslošanas līdzekļus, kuros ir vairāk nekā 100 g kadmija uz tonnu fosfora. Šo atkāpi piemēroja līdz 2005. gada 31. decembrim.
- (7) Direktīva 76/116/EEK ir aizstāta ar Regulu (EK) Nr. 2003/2003 par mēslošanas līdzekļiem.

⁽²⁾ OV L 24, 30.1.1976., 21. lpp., aizstāta ar Regulu (EK) Nr. 2003/2003.

⁽³⁾ Aizstāts ar Regulas (EK) Nr. 2003/2003 5. pantu.

⁽⁴⁾ OV L 138, 28.5.2002., 24. lpp.

- (8) Regulas (EK) Nr. 2003/2003 35. panta 2. punktā paredzēts, ka atkāpes no Direktīvas 76/116/EEK 7. panta, ko Komisija piešķir saskaņā ar EK līguma bijušo 95. panta 6. punktu, uzskata par atkāpēm no minētās regulas 5. panta, un tās joprojām ir spēkā neatkarīgi no regulas stāšanās spēkā.
- (9) Regulas (EK) Nr. 2003/2003 15. apsvērumā teikts, ka Komisija izskatīs jautājumu par nejašu kadmija saturu minerālmēšlos un vajadzības gadījumā sagatavos regulas priekšlikumu un to iesniegs Eiropas Parlamentam un Padomei. Komisija ir veikusi apjomīgus priekšdarbus, bet, ņemot vērā dažādu aplūkojamo apstākļu sarežģītību, vēl nav pieņēmusi priekšlikumu.
- (10) Tā kā atkāpe Zviedrijai tika piešķirta tikai līdz 2005. gada 31. decembrim, Zviedrija 2005. gada jūnijā iesniedza pieprasījumu pagarināt spēkā esošo atkāpi. Ar Komisijas 2006. gada 3. janvāra Lēmumu 2006/347/EK par valsts noteikumiem, par kuriem paziņojusi Zviedrijas Karaliste atbilstoši EK līguma 95. panta 4. punktam attiecībā uz maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos ⁽¹⁾, Zviedrijas iestādēm atļāva saglabāt valsts pasākumus līdz brīdim, kad ES līmenī tiks piemēroti saskaņoti pasākumi attiecībā uz kadmiju mēslošanas līdzekļos.

3. Valsts noteikumi

- (11) "Rīkojumā par ķīmiskajām vielām (pieeja, importa un eksporta aizliegumi)" (1998:944) ⁽²⁾ cita starpā ir noteikumi par maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos, ieskaitot mēslošanas līdzekļus ar EK apzīmējumu. Rīkojuma 3. iedaļas 1. punktā paredzēts, ka mēslošanas līdzekļus ar muitas tarifa kodiem 25.10, 28.09, 28.35, 31.03 un 31.05, kuros ir vairāk nekā 100 g kadmija uz tonnu fosfora, aizliegts piedāvāt pārdošanai vai izplatīšanai.
- (12) Ar paredzēto valsts pasākumu, kas paziņots saskaņā ar LESD 114. panta 5. punktu, pieļaujama kadmija saturs fosforu saturošos mēslošanas līdzekļos tiktu samazināts no pašreizējā maksimālā līmeņa 100 g kadmija uz tonnu fosfora līdz 46 g kadmija uz tonnu fosfora (46 mg Cd/kg P, atbilst 20 mg Cd/kg P₂O₅).

II. PROCEDŪRA

- (13) Zviedrijas Karaliste 2011. gada 17. maija vēstulē paziņoja Komisijai, ka saskaņā ar LESD 114. panta 5. punktu tā pieprasa atļauju ieviest valsts noteikumus, lai fosforu saturošos mēslošanas līdzekļos mazinātu pieļaujamo

kadmija saturu līdz maksimālajam līmenim 46 g kadmija uz tonnu fosfora. Tādējādi Zviedrijas iestādes pieprasījušas mazināt pieļaujamo kadmija saturu, kas kā atkāpe paredzēts Lēmumā 2006/347/EK.

- (14) Zviedrijas iestādes 2011. gada 17. oktobra vēstulē nosūtīja papildu informāciju Komisijai, iesniedzot spēkā esošo valsts tiesību aktu redakciju, kas atspoguļo grozījumus, kuri ieviesti ar Rīkojumu 2008:255 un 2009:654 ⁽³⁾.
- (15) Komisija 2011. gada 14. novembra vēstulē informēja Zviedrijas iestādes, ka sešu mēnešu pārbaudes laikposms saskaņā ar 114. panta 6. punktu sācies 2011. gada 18. oktobrī.
- (16) Komisija 2011. gada 17. oktobra vēstulē informēja pārējās dalībvalstis par pieprasījumu, kas saņemts no Zviedrijas. Turklāt Komisija publicēja paziņojumu saistībā ar pieprasījumu *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* ⁽⁴⁾, lai pārējām ieinteresētajām personām darītu zināmus valsts noteikumus, kurus plāno ieviest Zviedrija, un pamatojumu šai sakarā. Reaģējot uz to, Latvija atbalstīja Zviedrijas pieprasījumu. Šai sakarā Komisija nav saņēmusi citas piezīmes.
- (17) Ņemot vērā jautājuma sarežģītību, Komisija lūdza Veselības un vides apdraudējuma zinātnisko komiteju (SCHER) sniegt atzinumu par Zviedrijas riska novērtējuma vispārējo kvalitāti, jebkādiem būtiskiem trūkumiem, pētīto scenāriju piemērojamību un izdarītajiem pieņēmumiem, kā arī par secinājumu ticamību un derīgumu attiecībā uz noteiktajiem vides riskiem.
- (18) SCHER 2012. gada 27. februārī pieņēma atzinumu ⁽⁵⁾. SCHER secināja, ka Zviedrijas iestāžu sagatavotā riska novērtējuma ziņojuma zinātniskā kvalitāte ir laba, pētītie scenāriji kopumā ir atbilstīgi un ka lielākā daļa parametru vērtību, kas izmantotas scenārijos, ir pieņemamas. Tomēr SCHER uzskatīja, ka vairākiem ziņojumā ietvertiem apgalvojumiem nav sniegti pietiekami pierādījumi.
- (19) Ņemot vērā atlikušās SCHER norādītās neskaidrības par galvenajiem Zviedrijas iestāžu izmantotajiem pieņēmumiem, lai secinātu, ka ūdens organismi mazos strautos Zviedrijā tiek pakļauti riskam, kas ir vienīgais Zviedrijas iestāžu identificētais vides risks, un tā kā nebija pierādījumu attiecībā uz cilvēku veselības apdraudējumu saistībā ar Zviedrijas pieprasījuma novērtēšanas termiņa pagarinājumu, Komisija uzskatīja par pamatotu pagarināt 114. panta 6. punkta pirmajā daļā minēto laikposmu.

⁽¹⁾ OV L 129, 17.5.2006., 19. lpp.

⁽²⁾ Zviedrijas likumu kodekss (*SFS Svensk Författningssamling*), 1998. gada 14. jūlijs.

⁽³⁾ Zviedrijas likumu kodekss (*SFS Svensk Författningssamling*), 2009. gada 4. jūnijs.

⁽⁴⁾ OV C 309, 21.10.2011., 8. lpp., un OV C 339, 19.11.2011., 24. lpp.

⁽⁵⁾ http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/environmental_risks/docs/scher_o_156.pdf.

- (20) Komisija 2012. gada 18. aprīlī paziņoja Zviedrijas Karalistei par savu lēmumu ⁽¹⁾ saskaņā ar LESD 114. panta 6. punkta trešo daļu pagarināt pirmajā daļā minēto sešu mēnešu laikposmu, lai apstiprinātu vai noraidītu paziņotos valsts noteikumus, uz papildu laiku, kas beidzas 2012. gada 18. oktobrī.
- (21) Komisija 2012. gada 27. aprīļa vēstulē informēja Zviedrijas iestādes par neskaidrībām, uz kurām savā atzinumā norādīja SCHER, un tās aicināja sniegt papildu skaidrojumus, lai Komisija varētu pieņemt galīgo nostāju.
- (22) Zviedrijas iestādes atbildi Komisijai sniedza ar 2012. gada 2. jūlija vēstuli, nesniedzot skaidrojumus par SCHER norādītajām neskaidrībām, un iebilda, ka jēdziens “vides aizsardzība” saskaņā ar LESD 114. panta 5. punktu attiecas uz veselības aspektiem. Tādēļ Zviedrijas paziņojumu izskatīšanā būtu jāiekļauj paziņojuma argumenti saistībā ar cilvēku veselības aspektiem.
- (28) Komisija 2002. gadā Toksikoloģijas, ekotoksikoloģijas un vides zinātniskajai komitejai (SCTEE) lūdza sniegt atzinumu ⁽²⁾ par kadmija uzkrāšanos augsnē, izmantojot fosforu saturošus mēslošanas līdzekļus. Pamatojoties uz riska novērtējuma pētījumiem, ko veica astoņas dalībvalstis, un papildu analizēm, SCTEE uzskatīja, ka ir paredzams, ka fosforu saturoši mēslošanas līdzekļi, kas satur 60 mg kadmija/kg P₂O₅ vai vairāk, lielākajā daļā ES augsnes radīs kadmija uzkrāšanos augsnē, bet attiecībā uz fosforu saturošiem mēslošanas līdzekļiem, kas satur 20 mg/kg P₂O₅ vai mazāk, nav paredzams, ka tie tuvāko 100 gadu laikā izraisīs ilgstošu uzkrāšanos augsnē, ja neņem vērā citus kadmija avotus.

III. NOVĒRTĒJUMS

1. Pieļaujamības novērtējums

- (23) Komisija Lēmumā 2012/230/ES uzskatīja, ka Zviedrijas Karalistes iesniegtais pieteikums, lai saņemtu atļauju ieviest stingrākus valsts noteikumus attiecībā uz kadmija maksimālo pieļaujamo saturu mēslošanas līdzekļos, ir pieļaujams.

2. Pārbaude pēc būtības

- (24) Saskaņā ar LESD 114. panta noteikumiem Komisijai jānodrošina, lai ir izpildīti visi nosacījumi, kas dalībvalstij ļauj izmantot šajā pantā norādīto atkāpi.
- (25) LESD 114. panta 5. punktā noteikts, ka gadījumā, ja dalībvalsts uzskata, ka ir jāievieš valsts noteikumi, ar kuriem atkāpjas no saskaņošanas pasākuma, šie pasākumi ir jāpamato ar jauniem zinātnes datiem vides vai darba vides aizsardzības jomā saistībā ar īpašu problēmu, kas šai dalībvalstij radusies pēc saskaņošanas pasākuma paredzēšanas.
- (26) Turklāt saskaņā ar LESD 114. panta 6. punktu Komisija apstiprina vai noraida attiecīgo valsts noteikumu projektu, iepriekš pārbaudot, vai tie nav patvaļīgas diskriminācijas līdzekļi vai slēpts ierobežojums tirdzniecībā starp dalībvalstīm un nerada šķēršļus iekšējā tirgus darbībai.
- (27) Jau sarunās par Austrijas, Somijas un Zviedrijas pievienošanas Eiropas Savienībai tika paustas bažas par

- (29) Saskaņā ar Padomes 1993. gada 23. marta Regulu (EEK) Nr. 793/93 par esošo vielu riska faktoru novērtējumu un kontroli ⁽³⁾ kadmiju un kadmija oksīdu identificēja kā prioritārās vielas novērtēšanai.

- (30) Kad pieņēma Regulu (EK) Nr. 2003/2003, Komisija nenoteica kadmija robežvērtības mēslošanas līdzekļos, bet atzina, ka šis jautājums jāizskata, kad būs pieejama ES riska novērtējuma informācija par kadmiju un kadmija oksīdu.

- (31) ES riska novērtējuma ziņojums par kadmiju un kadmija oksīdu tika izdots 2007. gada decembrī ⁽⁴⁾. Pamatojoties uz tā secinājumiem riska samazināšanas stratēģija attiecībā uz kadmiju un kadmija oksīdu ieteica konkrētus pasākumus, lai samazinātu kadmija saturu pārtikas produktos, tabakas maisījumos un fosforu saturošos mēslošanas līdzekļos, ņemot vērā dažādos noteikumus visā Savienībā ⁽⁵⁾.

- (32) Turpinās darbs ES līmenī, lai noteiktu atbilstošas kadmija satura robežvērtības mēslošanas līdzekļos, ņemot vērā virkni faktoru, tostarp arī dažādos noteikumus ES, kā arī pieejamību, ģeogrāfisko izcelsmi un fosfātu sastāvu mēslošanas līdzekļu ražošanā. Komisija ir paredzējusi priekšlikumā par Mēslošanas līdzekļu regulas pārskatīšanu, ko plānots iesniegt 2013. gadā, iekļaut atbilstīgus ierobežojumus piesārņotājiem mēslošanas materiālos (tostarp kadmijam).

⁽¹⁾ Komisijas 2012. gada 18. aprīļa Lēmums 2012/230/ES, ar ko pagarina Līguma par Eiropas Savienības darbību 114. panta 6. punktā minēto laikposmu attiecībā uz saskaņā ar 114. panta 5. punktu Zviedrijas Karalistes paziņotajiem valsts noteikumiem par maksimālo pieļaujamo kadmija saturu mēslošanas līdzekļos (OV L 116, 28.4.2012., 29. lpp.).

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/health/ph_risk/committees/sct/documents/out162_en.pdf.

⁽³⁾ OV L 84, 5.4.1993., 1. lpp.

⁽⁴⁾ http://esis.jrc.ec.europa.eu/doc/risk_assessment/REPORT/cdoxidereport302.pdf.

⁽⁵⁾ OV C 149, 14.6.2008., 6. lpp.

- (33) Lai pamatotu savu pieprasījumu par pašreizējās robežvērtības samazināšanu Zviedrijā, Zviedrijas iestādes ir veikušas jaunu riska novērtējumu par kadmiju Zviedrijas vidē, kuru pabeidza 2011. gada janvārī. Tajā tiek salīdzinātas paredzamās beziedarbības koncentrācijas (PNEC) uz organismiem, kas ir reprezentatīvi dažādiem vides segmentiem, ar kadmija koncentrācijām Zviedrijas vidē, par pamatu ņemot dažādus scenārijus par kadmija avotiem gan no mēslošanas līdzekļiem, gan citiem avotiem. Paziņojumā ir dota atsauce arī uz dažiem pētījumiem, kas darīti pieejami saistībā ar iepriekšējiem pieprasījumiem, kuri iesniegti Komisijai saskaņā ar LESD 114. panta 4. punktu (tie jau tika ņemti vērā, lai pamatotu pašreizējo atkāpi, kas Zviedrijai ļauj saglabāt maksimāli pieļaujamo kadmija saturu 100 g uz tonnu fosfora), un ES riska novērtējumu par kadmiju un kadmija oksīdu.
- (34) Saldūdens PNEC ir atkarīga no ūdens cietības. Tā kā Zviedrijā saldūdeņi ir izteikti mīksti, paredzams, ka ūdens organismiem toksicitāte varētu tikt novērota arī pie zemākas kadmija koncentrācijas salīdzinājumā ar pārējo Eiropas daļu. Tāpēc iespējams, ka ūdens organismi Zviedrijas ūdeņos kopumā ir daudz jutīgāki pret kadmiju salīdzinājumā ar Viduseiropas un Dienvideiropas ūdeņiem.
- (35) Saskaņā ar rezultātiem, kurus ieguva 2006. un 2009. gada monitoringa programmās Zviedrijas virszemes ūdeņos, aptuveni 1 % ezeru un 7 % piekrastes ūdeņu uzrāda lielāku kadmija koncentrāciju nekā PNEC vērtības. Pārskatā, ko veica 2008. gadā, secināts, ka emisijas samazināšanas pasākumi attiecībā uz lielāko daļu metālu izraisīja būtisku koncentrācijas samazinājumu ūdens organismos; situācija saistībā ar kadmiju nav tik viennozīmīga. Pēdējos gados novērotā tendence saistībā ar arvien lielāku iedarbību uz zivju (lucīšu) imūnsistēmu, šķiet, korelē ar pieaugošu kadmija koncentrāciju zivīs. 2011. gadā tika sagatavots papildu ziņojums ar mērķi aprakstīt kadmija vērtību attīstības nākotnes tendences aramzemē un kultūrās, lai aplēstu koncentrācijas 100 gados, un rezultātus izmantoja sliktākā gadījuma modelēšanā, lai nākamajiem 100 gadiem aplēstu ūdens organismiem izraisīto risku ūdeņos, kas atrodas tuvu mēslošanas laukiem.
- (36) Savā novērtējumā Zviedrijas iestādes secināja, ka ūdens organismi, kuri dzīvo izteikti mīkstos ūdeņos (ar cietību mazāku par 5 mg CaCO₃/l), ilgtermiņā varētu būt pakļauti lielākam riskam. Tomēr tas ir iespējams tikai mazos strautos, kuros drenāžas ūdens no lauksaimniecības zemes augsnēm tiek maz atšķīdināts. Zviedrijas iestādes nav noteikušas citus vides radītos riskus, kas izriet no kadmija izmantošanas mēslošanas līdzekļos.
- (37) Sakarā ar sarežģīto saistību starp kadmija avotiem augsnē caur fosforu saturošiem mēslošanas līdzekļiem, iespējamo uzkrāšanos augsnē un vides riskiem Komisija pieprasīja Veselības un vides apdraudējuma zinātniskās komitejas (SCHER) atzinumu par Zviedrijas riska novērtējuma vispārējo kvalitāti, jebkādiem būtiskiem trūkumiem, pētīto scenāriju piemērojamību un izdarītajiem pieņēmumiem, kā arī par secinājumu ticamību un derīgumu attiecībā uz noteiktajiem vides riskiem.
- (38) SCHER atzinumu pieņēma 2012. gada 27. februārī⁽¹⁾. Kā jau norādīts Lēmumā 2012/230/ES, SCHER secināja, ka Zviedrijas iestāžu sagatavotā riska novērtējuma ziņojuma zinātniskā kvalitāte ir laba, pētītie scenāriji kopumā ir atbilstīgi un ka lielākā daļa parametru vērtību, kas izmantotas scenārijos, ir pieņemamas. Tomēr SCHER uzskatīja, ka vairāki ziņojumā ietvertie apgalvojumi un/vai pieņēmumi nav pamatoti ar pietiekamiem pierādījumiem un ka dažos scenārijos drīzāk tika izmantoti sliktākā gadījuma apstākļi. SCHER uzskatīja, ka Zviedrijas iestāžu piedāvāto pieņēmumu kadmija koncentrācijas aplēsēm mīkstā ūdenī rezultātā risku varētu pārvērtēt, un līdz ar to neatbalstīja Zviedrijas iestāžu sniegtos rezultātus attiecībā uz strautiem, kas ir vienīgais vides segments, attiecībā uz kuru Zviedrijas iestādes ir noteikušas riskus. Kopumā SCHER uzskatīja, ka Zviedrijas ziņojumā izdarītie pieņēmumi nav atbilstīgi, lai aprēķinātu Zviedrijas vides radīto risku.
- (39) Tomēr SCHER atsauca uz iepriekšējo Toksikoloģijas, ekotoksikoloģijas un vides zinātniskās komitejas (CSTEE) 2002. gada novērtējumu, saskaņā ar kuru paredzams, ka lielākajā daļā Eiropas augsņu kadmija koncentrācijas augsnē nepalielināsies pie robežvērtības 46 mg Cd/kg P. Lai gan tie nav jauni zinātnes dati, SCHER apstiprināja, ka šādas aplēses joprojām ir attaisnojamas arī attiecībā uz Zviedrijas lauksaimniecības zemes augsnēm, un norādīja, ka aprēķinu pamatā bija "nogaidīšanas princips", nevis riska novērtējums, ko veica Zviedrijas iestādes, sniedzot pašreizējo pamatojumu.
- (40) Zviedrijas iestādes 2012. gada 2. jūlija vēstulē nav sniegušas papildu skaidrojumus, kas atspēkotu SCHER minētos vājos punktus attiecībā uz iespējamajiem vides riskiem. Atzīmējot, ka CSTEE 2002. gada atzinums sniegts pirms Regulas (EK) Nr. 2003/2003 pieņemšanas, Komisija attiecīgi secina, ka Zviedrijas iestādes nav pierādījušas, ka pastāv uz jauniem zinātnes datiem balstīts vides risks saistībā ar īpašu problēmu, kas Zviedrijai radusies pēc Regulas (EK) Nr. 2003/2003 pieņemšanas.
- (41) Zviedrijas iestādes 2012. gada 2. jūlija vēstulē apgalvoja, ka LESD 114. panta 5. punktā jēdziens "vides aizsardzība" attiecas uz veselības aspektiem un ka Zviedrijas paziņojuma izskatīšanā tādējādi ir jāiekļauj argumenti par veselības aspektiem.

(1) http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/environmental_risks/docs/scher_o_156.pdf.

- (42) Neskarot pareizu 114. panta 5. punkta juridisko interpretāciju, Komisija paplašināja savu analīzi, lai novērtētu iespējamās riskus, ko Zviedrijas iedzīvotājiem ar vides starpniecību, t. i., ar uzturu, rada mēslošanas līdzekļos esošais kadmijs.
- (43) Zviedrijas iestādes pamatojumā, lai vēl vairāk samazinātu Zviedrijā iedzīvotāju saskari ar kadmiju, minēja ar veselību saistītus iemeslus, piemēram, osteoporozes gadījumu augsto skaitu, lielo kaulu trausluma un kaulu lūzumu īpatsvaru, ietekmi uz aknu darbību tajā iedzīvotāju daļā, kur kadmijs satur pārsniedz 1 mg/g kreatinīna, kā arī riskus attiecībā uz jutīgām iedzīvotāju grupām (diabētiķiem un cilvēkiem, kas cieš no dzelzs nepietiekamības, abu šo grupu apjoms Zviedrijā ir liels). Saskaņā ar Zviedrijas iestāžu sniegto informāciju Zviedrijas augsnes zemākais pH līmenis var izraisīt augstāku kadmijs uzņemšanu kultūrās, kas savukārt var izraisīt lielāku ietekmi uz iedzīvotājiem, jo iedarbība lielā mērā ir atkarīga no kadmijs uzņemšanas ar pārtiku, galvenokārt ar augu izcelsmes pārtiku.
- (44) Komisija pieprasīja SCHER papildu atzinumu par to, vai Zviedrijas iestāžu identificētais risks cilvēku veselībai ir tieši raksturīgs Zviedrijai un vai tas ir radies pēc Regulas (EK) Nr. 2003/2003 pieņemšanas⁽¹⁾.
- (45) Attiecībā uz jautājumu par to, vai Zviedrijas situācija atšķiras salīdzinājumā ar citām Eiropas daļām, SCHER piekrita, ka augsnes pH Zviedrijā vidēji ir zemāks nekā citās Eiropas daļās. Tomēr, tā kā pie zemākas augsnes pH vērtības palielinās arī kadmijs izskalošanās no augsnes, kadmijs neto uzkrāšanās augsnē Zviedrijā ir zemāka nekā vairākumā Eiropas daļu ar salīdzināmu kadmijs koncentrāciju un mēslošanas līdzekļu izmantošanas apstākļiem. SCHER atzīmē, ka Zviedrijas ziņojumā (IV pielikuma kopsavilkumā) minēti tādi paši secinājumi kā SCHER paustie, jo tur teikts: "Bija grūti nepārprotami pierādīt, ka Zviedrijā ir īpaši apstākļi, kas Zviedrijas augsni padara jutīgāku pret Cd avotiem nekā Viduseiropas augsnes. Tomēr pH ir galvenais faktors, kas regulē kadmijs uzņemšanu kultūrās no augsnes, un Zviedrijas augsnes pH ir aptuveni vienu pH vienību zemāks par vispārējo vidējo rādītāju Eiropā. Tas, iespējams, ir saistīts ar kaļķakmens pamatiežu nepietiekamību Zviedrijā. Arī Zviedrijas kvieši satur tādu kadmijs līmeni, kas salīdzināms ar līmeni daudzās citās Eiropas valstīs, neskatoties uz to, ka kadmijs koncentrācija Zviedrijas augsnē ir samērā zema." SCHER piezīmē, ka, lai gan ievaddati par atmosfēras nokrišņiem Zviedrijas ziņojumā ir atjaunināti, masas bilances aprēķinu scenāriji jau bija iekļauti scenārijos, kas aplūkoti CSTE 2002. gada atzinumā, un nav jaunas informācijas, kas liecinātu par to, ka tie vairs nebūtu piemērojami.
- (46) SCHER piekrit tam, ka zemāks pH palielina kadmijs biopieejamību un kultūru uzņemību, tādējādi kviešiem kadmijs pieejamība augsnē ir nedaudz lielāka nekā lielākajā daļā Eiropas valstu. Tomēr SCHER atzīmē, ka gadījumā, ja tiek saglabāts šis zemais pH, kultūru kadmijs koncentrācijas nākotnes tendences Zviedrijā ir zemākas (mazāks palielinājums) nekā tendences citviet Eiropā, jo pie līdzvērtīga ieguldījuma kadmijs saturs augsnē palielinās lēnāk.
- (47) Attiecībā uz saskarsmi ar kadmiju caur uzturu SCHER secina, ka Zviedrijas ziņojumā nav sniegti dati, kas liecinātu par to, ka Zviedrijā saskare ar kadmiju uzturā ir lielāka nekā pārējās Eiropas valstīs, ne iedarbības vidējās, ne augstās procentilēs. Jaunākās tendences neliecina par pieaugošu tendenci uzņemšanā ar pārtiku, tostarp kadmijs koncentrāciju organismā iedzīvotāju vidū. Visbeidzot, SCHER atzīmē, ka Zviedrijas ziņojumā iekļauts pierādījums, ka kadmijs ietekmi uz cilvēku veselību Zviedrijā var novērtēt pēc kadmijs koncentrācijas organismā, kas ir zemāka, nekā ziņots iepriekš, tomēr tas nesniedz pierādījumus tam, ka Zviedrijas iedzīvotāji ir jutīgāki vai ir kļuvuši jutīgāki pret kadmiju nekā citās Eiropas valstīs.
- (48) Kopumā SCHER secina, ka Zviedrijas ziņojumā ir ietverts detalizēts un atjaunināts novērtējums par mēslošanas līdzekļos esošā kadmijs ilgtermiņa ietekmi uz cilvēka veselību caur pārtikas apriti. SCHER atzīmē, ka ziņojumā nav sniegti pārliecinoši argumenti, kas pierādītu, ka Zviedrijas gadījums ir unikāls vai ka pēc Regulas (EK) Nr. 2003/2003 pieņemšanas iegūtie dati liecinātu par īpašiem iemesliem papildu bažām.
- (49) Visbeidzot, Komisija uzskata, ka Zviedrijas Karaliste nav sniegusi pamatojumu paredzamajiem valsts pasākumiem attiecībā uz maksimālo kadmijs saturu mēslošanas līdzekļos, pamatojoties uz jauniem zinātnes datiem attiecībā uz vides aizsardzību saistībā ar īpašu problēmu, kas Zviedrijai radusies pēc Regulas (EK) Nr. 2003/2003 pieņemšanas.
- (50) Komisija atzīmē, ka Zviedrijas paziņojumā darba vides aizsardzība netiek minēta kā iespējams pamats paziņoto pasākumu ieviešanai.

IV. SECINĀJUMS

- (51) LESD 114. panta 5. punktā paredzēts, ka gadījumos, kad dalībvalsts uzskata par nepieciešamu ieviest valsts noteikumus, atkāpjoties no Savienības saskaņošanas pasākumiem, valsts pasākumiem jābūt pamatotiem ar jauniem zinātnes datiem attiecībā uz vides vai darba vides aizsardzību, jābūt problēmai, kas ir prasību iesniegšanai dalībvalstij īpaša, un problēmai jābūt jārodas pēc saskaņošanas pasākuma pieņemšanas.

⁽¹⁾ SCHER atzinumi ir pieejami tīmekļa vietnē http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/environmental_risks/opinions/index_en.htm#id5.

- (52) Šajā gadījumā, izskatījusi Zviedrijas pieprasījumu, Komisija uzskata, ka Zviedrijas Karaliste nav iesniegusi jaunus zinātnes datus saistībā ar vides vai darba vides aizsardzību, kas liecinātu, ka pastāv īpaša problēma tās teritorijā, kas radusies pēc Regulas (EK) Nr. 2003/2003 par mēslošanas līdzekļiem pieņemšanas un kas darītu nepieciešamu paziņoto valsts pasākumu ieviešanu.
- (53) Līdz ar to no Zviedrijas Karalistes pieprasījums ieviest valsts pasākumus, lai atļauto kadmija saturu fosfora mēslošanas līdzekļos samazinātu līdz maksimālajam līmenim 46 g kadmija uz tonnu fosfora, neatbilst nosacījumiem, kas izklāstīti 114. panta 5. punktā.
- (54) Saskaņā ar EK līguma 114. panta 6. punktu Komisijai ir jāapstiprina vai jānoraida attiecīgo valsts noteikumu projekts, iepriekš pārbaudot, vai tie nav patvaļīgas diskriminācijas līdzeklis vai slēpts ierobežojums tirdzniecībā starp dalībvalstīm un nerada šķēršļus iekšējā tirgus darbībai.
- (55) Tā kā Zviedrijas Karalistes prasība neatbilst pamatnosacījumiem, kas izklāstīti 114. panta 5. punktā, nav nepieciešams, lai Komisija pārbaudītu 114. panta 6. punkta apstākļus.
- (56) Ņemot vērā iepriekš minēto, var secināt, ka Zviedrijas Karalistes prasība ieviest valsts noteikumus, kas ir atkāpe no Regulas (EK) Nr. 2003/2003, ir pieņemama, bet neatbilst nosacījumiem, kas izklāstīti LESD 114. panta 5.

punktā, jo Zviedrija nesniedza jaunus zinātnes datus attiecībā uz vides aizsardzību saistībā ar īpašu problēmu, kas tās teritorijā radusies pēc Regulas (EK) Nr. 2003/2003 pieņemšanas.

- (57) Komisija tāpēc uzskata, ka paziņotos valsts noteikumus saskaņā ar LESD 114. panta 6. punktu nevar apstiprināt,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

1. pants

Paredzētie valsts noteikumi, lai fosforu saturošos mēslošanas līdzekļos samazinātu atļauto kadmija saturu no pašreizējā maksimālā līmeņa, kas ir 100 gramu kadmija uz tonnu fosfora, līdz 46 gramu līmenim, par kuriem Zviedrijas Karaliste 2011. gada 17. oktobrī paziņoja Komisijai, tiek noraidīti.

2. pants

Šis lēmums ir adresēts Zviedrijas Karalistei.

Briselē, 2012. gada 17. oktobrī

*Komisijas vārdā –
priekšsēdētāja vietnieks
Antonio TAJANI*